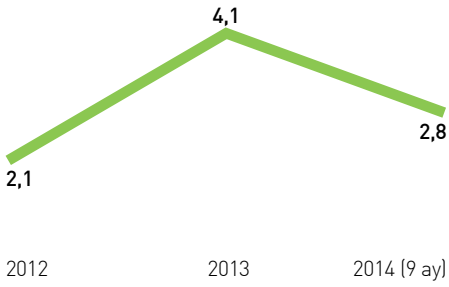

2014 YILINDA TÜRKİYE EKONOMİSİ VE SEKTÖR

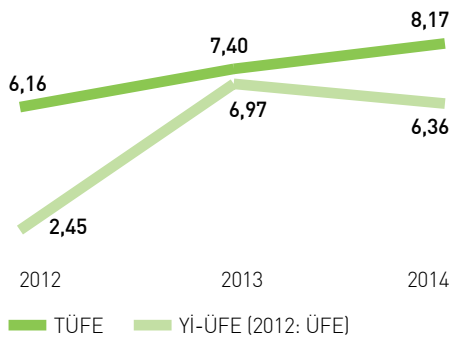
GSYH GELİŞME HIZI - SABİT FİYATLARLA (%)

TÜRKİYE EKONOMİSİ AZALAN BİR İVMEYLE BÜYÜMESİNİ SÜRDÜRÜMÜŞTÜR.

Türkiye ekonomisi 2014 yılında büyümede ivme kaybı yaşarken, bir önceki yıl %4,1 olarak gerçekleşen GSYH büyümesi, 2014'ün ilk dokuz ayında geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %2,8 olarak gerçekleşmiştir. Büyüme kompozisyonu, TL'deki değer kaybının da etkisiyle ihracat lehine değişmiştir. TCMB'nin faiz politikası ve BDDK'nın kredi/kredi kartı uygulamalarında getirdiği sınırlamalarla tüketim harcamalarının büyüme katkısı giderek azalmıştır.

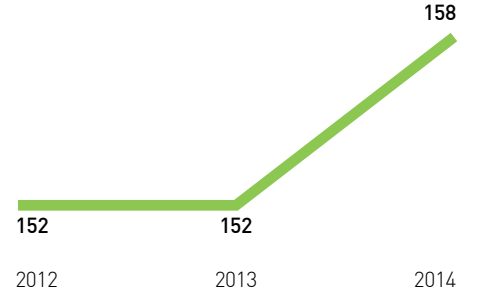
ENFLASYON (%)

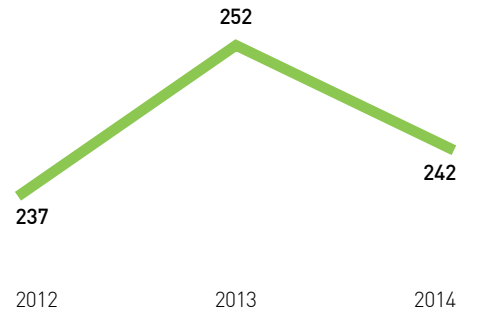
TÜFE 2013 SEVİYESİNİN ÜZERİNDE GERÇEKLEŞMİŞTİR.

Üretici fiyat endeksindeki artış bir önceki yılın bir miktar altında gerçekleşirken, tüketici tarafında enflasyon bir önceki yıl seviyelerini aşmıştır. 2014 yılında, bir önceki yıl sonuna göre Yİ-ÜFE %6,36, TÜFE %8,17 oranında artış göstermiştir.

İHRACAT (MİLYAR ABD DOLARI)

İTHALAT (MİLYAR ABD DOLARI)

BÜYÜMEYE EN FAZLA KATKIYI İHRACAT YAPMIŞTIR.

2014 yıl sonu geçici verilerine göre ihracat 157,7 milyar ABD doları, ithalat ise 242,2 milyar ABD doları olarak kaydedilirken, dış ticaret açığı %15,4 azalışla 84,5 milyar ABD dolarına gerilemiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı 4,8 yüzde puan yükselerek %65,1'e çıkmıştır.

Cari açık, 2014 yılında bir önceki yıla göre %29 azalarak 45,8 milyar ABD dolarına gerilemiştir.

TÜRKİYE'DE AMBALAJLI TOPLAM SÜT PAZARININ %93,6'SINI OLUŞTURAN UHT SÜTÜN EN ÖNEMLİ BÖLÜMÜNÜ %87 İLE SADE SÜTLER OLUŞTURMAKTADIR.

SÜT SEKTÖRÜ

Dünya pazarları

Dünya toplam çiğ süt üretimi 2012 yılında %2 artışla toplam 754 milyon tona ulaşmıştır. Bu rakamın 626 tonluk bölümünü inek sütü üretimi oluşturmaktadır (FAO). Dünyadaki en büyük inek sütü üreticileri ABD'den sonra, Hindistan, Çin ve Brezilya'dır. Türkiye ise en büyük üreticiler arasında ilk on içinde yer almaktadır (dairyco organisation).

Dünyada toplam süt hacmi, açık süt pazarı da dahil sıvı süt toplamında 291 milyar litreye ulaşmıştır. Bu rakam tüm içeceklerin %17'sine denk gelmektedir. Toplam sıvı süt pazarının %60'ı paketli, %13'ü toz ve %27'si açık süttür. UHT süt son 4 yılda (2011-2014 arasında) %3 bileşik büyüme gösterirken, pastörize süt %2 büyüme göstermiştir. Açık sütte ise bu oran %0,2 seviyesindedir. 2014-2017 arasında ise sırasıyla açık sütte %0,5, UHT sütte %3, pastörize sütte %2,7 büyüme öngörülmektedir (Canadean 2014).

2020 yılına gelindiğinde dünya toplam süt üretiminin %60'ını geliştirmekte olan ekonomilerin, %40'ını ise gelişmiş ekonomilerin sağlaması beklenmektedir. Az yağlı ürünler ve bebek sütleri gibi zenginleştirilmiş ürün trendi devam etmektedir. Özellikle Avrupa'da çevre bilincine paralel olarak yeşil ürün tüketiminin arttığı gözlemlenmektedir.

2013 yılında artış trendi gösteren dünya çiğ süt fiyatları 2014 yılında bir önceki yıla göre ortalama %9 düşmüştür (IFCN). Fiyat düşüşünün en önemli nedenleri Çin pazarındaki yavaşlama ve Rusya'nın süt ve süt ürünleri ithalatında kısıtlamalara gitmesi olmuştur.

Türkiye pazarı

Türkiye'de toplam 18,5 milyon ton çiğ süt üretilmektedir. Üretim 2014 yılında 2013 yılına göre %1,5 büyüme göstermiştir. (TÜİK) Çiğ süt fiyatları 2014 yılında bir önceki yıla göre ortalama %16 yükselmiştir.

Türkiye'de toplam pazarın %53'ünü oluşturan açık süt pazarı %3,7 büyüme ile 960 bin tonluk büyüklüğü oluşturmaktadır. Ambalajlı süt pazarı %3,7 büyüme ile benzer bir büyüme trendi göstermektedir. Ambalajlı süt pazarının %93,6'sını oluşturan UHT süt büyümesi %2,4 olarak gerçekleşmiştir. Tonaj bazında ambalajlı süt pazarının %87'sini sade sütler oluşturmaktadır. (Ipsos, HTP Ç4, 2014)

KATEGORİLER BAZINDA PAZAR GELİŞMELERİ

Ambalajlı süt kategorisi

- **Sade süt:** Toplam paketli süt pazarının ciroda %62,7'sini oluşturarak ana kategori olan sade sütte %1,1'lik tonaj düşüşü ve %9,6 ciro büyümesi olmuştur.
- **Light süt:** Ciro bazında toplam pazarın %2,4'ünü oluşturan light süt kategorisi, tonaj bazında %4,4 daralırken, ciro bazında %5,6 büyümüştür.
- **Zenginleştirilmiş çocuk sütü:** Toplam pazarın ciro bazında %2,5'ini oluşturan bu kategori tonajda ve ciroda sırasıyla %18,2 ve %10,7 küçülme göstermiştir.
- **Zenginleştirilmiş yetişkin sütü:** Ciroda pazarın %0,8'ini oluşturan bu kategori tonajda %7 ve ciroda %11,8 büyümüştür.
- **Aromalı süt:** 2014 yılında tonajda %6,9, ciroda %15,1 büyüyen bu kategori toplam ciroda %13,5 ağırlığa ulaşmıştır.

- **Pastörize süt:** Süt pazarının ciro bazında %13,1'ini oluşturmaktadır. 2014 yılında miktarda %0,5 daralırken, ciro bazında ise %12,9 büyümüştür.
- **Organik süt:** Süt pazarının ciroda %1,3'ünü oluşturmaktadır. (Nielsen, 2014)

Ambalajlı peynir kategorisi

Peynir pazarı 2014 yılında 1,4 milyar TL büyüklüğe ulaşmıştır. Tonaj bazında yaklaşık 80 bin tonluk bir büyüklüğe sahip olan ve %2'lik büyüme sergileyen pazar, ciro olarak %14 büyüme göstermiştir. Pazarın ciro olarak %35'ini beyaz peynir, %37'sini kaşar peyniri, %18'ini ise modern peynirler oluşturmaktadır (Nielsen, 2014).

Yoğurt-ayran kategorisi

Yoğurt pazarı 2014 yılında tonajda %3 küçülerek 300 bin tona gerilerken, ciroda %6 büyümüş ve 1,2 milyar TL'lik büyüklüğe ulaşmıştır. Kaymaksız yoğurt kategorisi ciro olarak %9 oranında büyürken kaymaklı yoğurt kategorisindeki büyüme %3 olmuştur. Toplam pazarın ciro olarak %8'i olan meyveli yoğurt kategorisi ise %4 oranında küçülmüştür (Nielsen, 2014).

Ayran pazarı ise 170 milyon TL'lik ve 67 bin tonluk bir büyüklüğe sahiptir. 2014 yılında ayran pazarı ciroda %12 büyümüş, tonajda %1 küçülmüştür (Nielsen, 2014).

Ayran pazarının ciro olarak %54'ünü oluşturan şişe ayran %11 oranında, pazarın %42'si olan bardak ayran ise %14 oranında büyümüştür. Tetratop ürünler pazarın ciro olarak %4'ünü oluşturmaktadır (Nielsen, 2014).